



Pälvisilsa hallintaan

- yhdessä onnistumme!



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

 **kpedu**

Pälvisilsa hallintaan -hanke

Kpedu - hallinnoija

Eläinten terveys ETT ry – osatoteuttaja

Alueen eläinlääkäreitä - ostopalveluna

Yhteistyökumppanit: MTK Keski-Pohjanmaa, MTK-Pohjois-Suomi, ETT:n jäsenteurastamot ja -meijerit, alueen neuvonta- ja jalostusorganisaatiot, koulutus

Hankeaika: 1.1.2026-31.12.2027

Hankealue: Keski-Pohjanmaan maakunta sekä Pohjois-Pohjanmaalta Kalajokilaakso. Pilotti toteutetaan hankealueella, ja tietoa levitetään koko maahan.

Rahoitus: Hankkeen budjetti 102 423 e

Euroopan maaseuturahasto 80 %, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskukset



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

 **kpedu**

Kohderyhmä ja tavoitteet



Kohderyhmänä

- nautatilat, joilla todettu pälvisilsatartuntoja sekä pilottialueen muut nautatilat, tiedotus koko nautaketjulle
- eläinlääkärit ja muut alan asiantuntijat (neuvojat, seminologit, koulutus ja lomitus)

Päätavoitteena on vähentää tautitapauksia ja tartuntojen leviämistä nautaketjussa käyttämällä pilotoituja toimintatapoja

Tavoitteena on myös

- sitouttaa tiloja tarttuvien tautien torjuntatyöhön
- vahvistaa maatalousyrittäjien sekä kaikkien tiloilla liikkuvien nautaketjun toimijoiden osaamista bioturvallisuudesta
- tuottaa kustannussäästöjä ja parantaa eläinten hyvinvointia



Euroopan unionin
osarahoittama

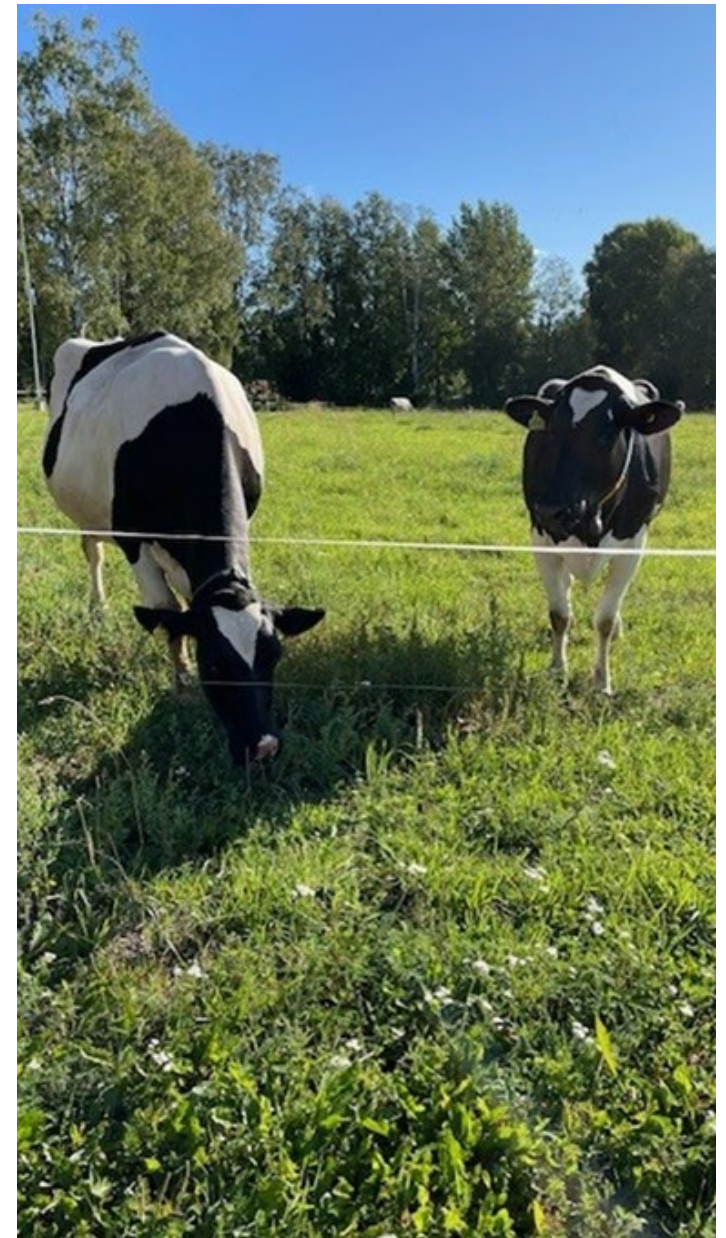


Elinvoimakeskus



Hankkeen tarve

- Viime vuosina pälvisilsa on toimenpiteistä huolimatta levinnyt alueellamme
- Tartuntojen leviämistä ei pystytä estämään yksittäisten tilojen toimilla
- Tarvitaan alueellista yhteistyötä ja tiedonvaihtoa, jotta pystytään ehkäisemään tartunnan leviäminen naapuritiloille ja eteenpäin nautaketjussa
- Pälvisilsan tullessa tilalle voi kestää jopa kuusi viikkoa, ennen kuin eläimissä nähdään pälvisilsalle tyypillisiä oireita. Piilevän luonteensa vuoksi tauti voi kulkeutua tilalta toiselle ennen kuin tilanne havaitaan
- Riskialueiden kaikki nautatilat tulisivat saada nostamaan tautisuojausensa tasoa
- Pälvisilsan saaneita tiloja tulisi auttaa saneerauksen toteutumisen onnistumisessa
- Kaikki zoonoottiset taudit ovat myös ihmisille terveysriski



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

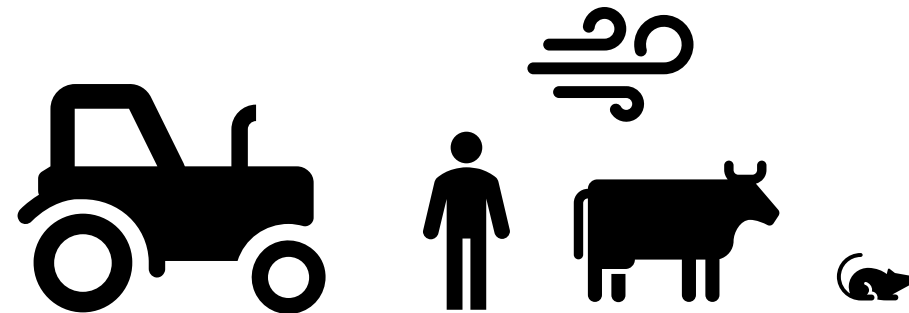
Millainen tauti pälvisilsa on ?

Maailmalla yleinen nuorkarjan tauti

- Pälvisilsa on etenkin naudoilla esiintyvä sieni-infektio, joka voi tarttua myös ihmiseen
 - Aiheuttaja *Trichophyton verrucosum*
- Itämisaika 3 viikkoa – yli 2 kuukautta
- Oireet
 - Pyöreitä, karvattomia läiskiä → iho muuttuu harmaaksi ja paksuuntuu
 - Useimmiten pään ja kaulan alueella, aikuisilla myös keski- ja takaruumissa



Miten pälvisilsa leviää?



- Itiöt voivat kulkeutua ostoeläinten, eläinkuljetusten, eläinten lastauksen, työntekijöiden tai tilalla käyvien vieraiden, haittaeläinten tai työkoneiden välityksellä
- Itiöt säilyvät tartuntakykyisinä eläinten karvapeitteessä useita kuukausia pälvisilsaoireiden katoamisen jälkeen → oireettomatkin eläimet saattavat levittää tartuntaa
- Tauti voi säilyä tilan tuotantoympäristössä vuosia (sieni-itiöt)



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus



ETT
NASEVA



Miksi pälvisilsaa vastustetaan?

- Elinkeino ja ETT vastustavat nautojen pälvisilsatartuntaa
- Pälvisilsa aiheuttaa eläimille iho-oireita, heikentää eläinten hyvinvointia ja altistaa muille taudeille → aiheuttaa koko nautaketjulle merkittäviä kustannuksia ja lisätyötä



?



Euroopan unionin
osarahioittama



Elinvoimakeskus



ETT
NASEVA



Miten pälvisilsaa vastustetaan?

- Tavoite: eloeläimiä myyvällä tilalla ei ole todettavissa pälvisilsaa
- Nasevan avulla hallitaan tartunnan leviämistä
 - Erityistilanteet
- ETT subventio saneerausten rokotekustannuksiin
 - Maito- ja emotilat



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

 **kpedu**

Pälvisilsasaneeraus

ETT subventio
Lypsy- ja emotilat saavat 50 %
rokotekuluista takaisin



- **Rokotukset**

- Kaikkien tilan nautojen rokottaminen x 2 (väli 5-14 vrk)
- Kaikkien tilalla syntyvien nautojen rokottaminen kolmen vuoden ajan oireiden päättymisestä
 - Myös välitykseen lähtevien vasikoiden tulee olla rokotettuja
 - Vasikat välitetään tavallisina vasikoina, kun saneerauksen aloitusrokotuksista kulunut 6kk ja karja ollut 3kk oireeton

- **Pesu ja puhdistus**

- Kun karja oireeton, navettaympäristön pesu ja desinfiointi pälvisilsaan tehoavilla aineilla
- Oireilevien eläinten käsittely pälvisilsaan tehoavalla aineella
- Välineiden, työkoneiden penkkien puhdistus?



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus



ETT
NASEVA



Pälvisilsasaneeraus – tiedon kulku

Meillä on
pälvisilsaa!

- Kun tilalla pälvisilsalle tyypillisiä oireita
 - Yhteys omaan eläinlääkəriin
 - Eläinlääkəri laittaa tilalle eläinkaupan ja välityseläinliikenteen erityistilanteen
 - Eläinlääkəri ottaa näytteitä
 - Tiedotus lomitukseen, semmareille, konehuoltajille jne.
- Lappu oveen ”Meillä on pälvisilsaa”
- Tiedotus lisäksi
 - Muille tilalla vieraileville
 - Koneyhteistyötahoille
 - Naapurinautatiloille
 - Tiloille, joille on siirretty tartuntatilan eläimiä edeltävän kahden kuukauden aikana



Euroopan unionin
osarahoittama

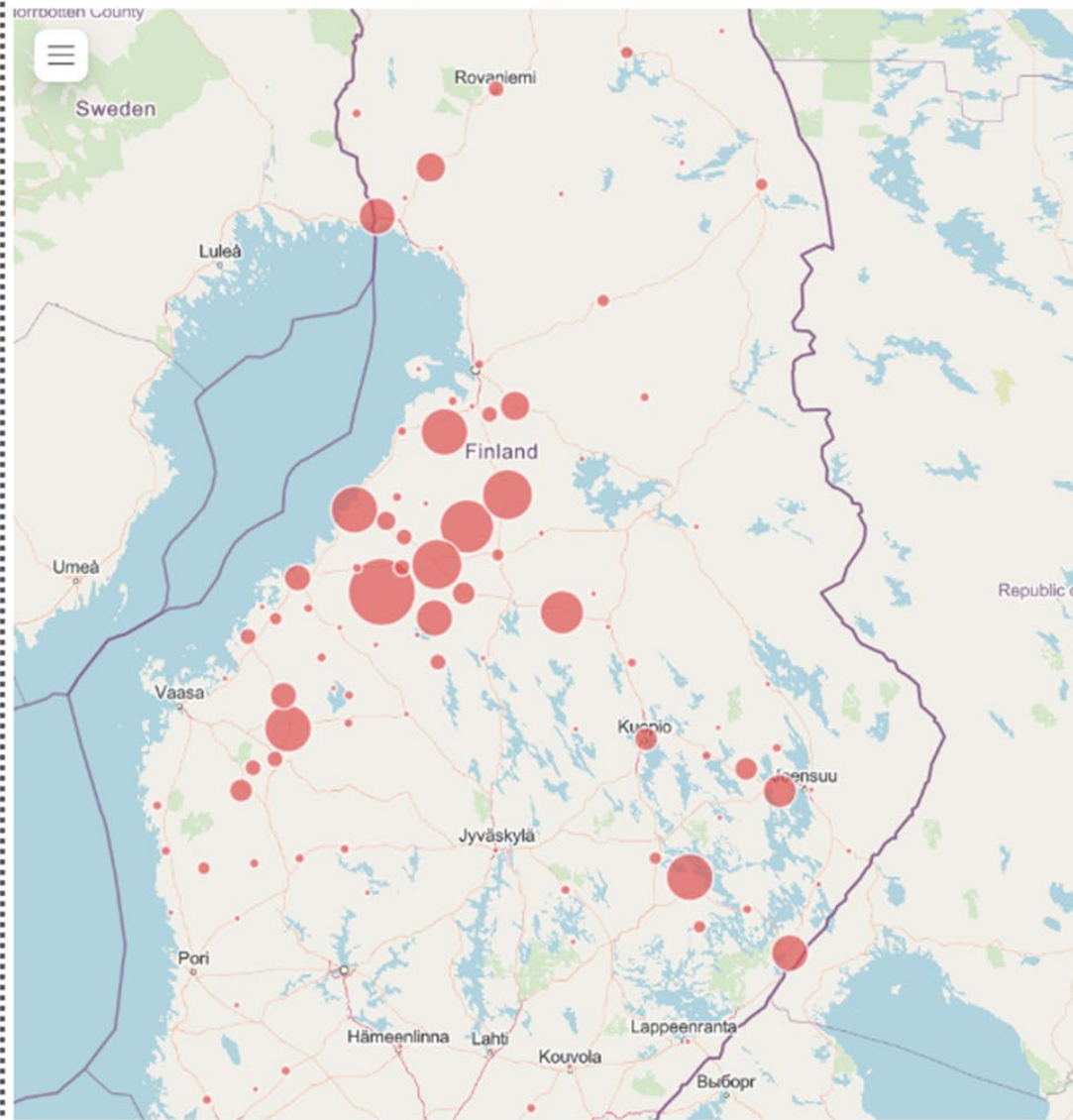


Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

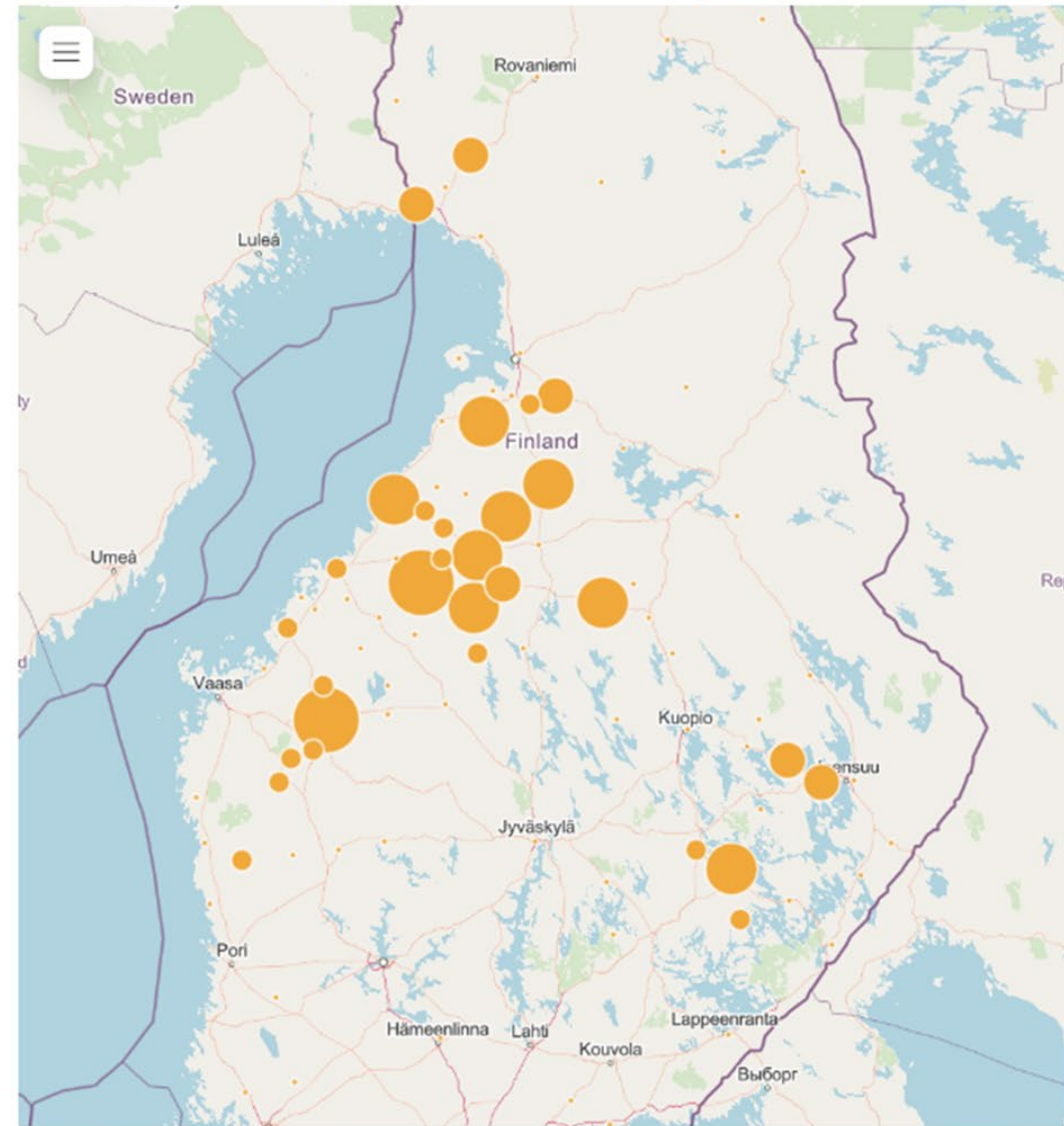
kpedu

Pälvisilsa - eläinkaupan rajoitteet



Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Facebook, Inc. and its affiliates, Esri Community M... Powered by Esri

Pälvisilsa - välityseläinliikenteen rajoitteet



Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Facebook, Inc. and its affiliates, Esri Community ... Powered by Esri



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus



ETT
NASEVA

kpedu

TP1. Pilottitilatoiminta

Tule mukaan
pilottitoimintaa -->
laita viestiä
hertta@ett.fi

Lähtötilanne:

Hankealueella on joukko tiloja, joilla on todettu pälvisilsatartunta. Osa on aloittanut saneerauksen, mutta osa on jättäytynyt saneeraustoimenpiteiden ulkopuolelle. Tartuntapainetta ylläpitävät tilat hidastavat taudin hallintaa alueellisesti.

Tavoite:

Käynnistää pilottiryhmä tartunnan saaneista tiloista ja sitouttaa ne pitkäjänteiseen vastustustyöhön. Pilottitiloilta saadut kokemukset ovat pohjana toimintamallin kehittämiseksi.

Toteutus:

- Valitaan **pilottitilat** yhteistyössä ETT:n jäsenyritysten kanssa Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueelta
- Tehdään alkukartoitus ja suunnitellaan tilakohtaiset saneeraus- ja kehittämisohjelmat -> paikallinen eläinlääkäri/oma eläinlääkäri mukana
- Seurataan ja ohjataan pilottitilojen kehittämistoimia
- Järjestetään pilottiryhmän kokoontumisia ja edistetään kokemusten vaihtoa (vertaistuki)
- Kootaan pilottitilojen kokemuksia sekä tehdään loppukartoitus



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakas



TP2. Toimintamalli pälvisilsan hallintaan

- **Lähtötilanne:** Tartuntojen leviämistä ei pystytä estämään yksittäisten tilojen toimilla. Tarvitaan alueellinen malli, joka yhdistää saneerauksen, ennaltaehkäisyyn sekä nautatilojen ja elinkeinon yritysten yhteistyön.
- **Toteutus:**
 - Järjestetään nautaketjun toimijoiden kanssa tapaamisia, joiden avulla sitoutetaan heidät yhteisen toimintamallin rakentamiseen
 - Koulutetaan hankealueen eläinlääkäreitä, neuvoja ja opetustilojen henkilöstöä käyttämään nautatiloille soveltuvaa Biocheck-tautiriskien arviointityökalua.
 - Lisätään elinkeinon toimijoiden osaamista ja koko nautaketjun yhteistyötä tarttuvien tautien ennaltaehkäisystä: webinaarit, lehtiartikkelit, työpajat jne.
 - Laaditaan kansallinen toimintamalli, päivitetään ohjeistuksia
 - **Luodaan tilatiimimalli tuottajien tueksi saneerauksiin**



Euroopan unionin
osarahioittama



Elinvoimakeskus



ETT
NASEVA



TP3: Viestintä

Toteutus:

- Hankkeen muuhun toimintaan voivat osallistua kaikki naudatilat ja sidosryhmät, eikä hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin ole osallistumismaksua.
- Viestitään hankkeen tuloksia, pilottitilojen kokemuksia sekä hyviä käytäntöjä maatalousyrittäjille sekä kaikille naudatilan kanssa toimiville tahoille valtakunnallisesti, tuottajatilaisuudet, ammattilehdet, webinaarit, videot, sometiedotus, messut, nettisivut, podcastit
- Tiedotetaan keskeisistä tuloksista myös ruotsin kielellä
- Alueellisesti kehitetty toimintamalli jalkautetaan valtakunnallisesti
- Hankkeella on ohjausryhmä



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

Webinaarissa nousseet ajatukset:

Koulutusta:

- Koneurakoitsijat, huoltomiehet, seminologit, lomittajat
- Maitoautokukset / maitohuoneen puhtaus ja hygienia
- Tilojen olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan hankkia itselleen ns. huoltopakki, jossa tärkeimmät työkalut vaikkapa robotin huoltoon ja huoltomiehet käyttäisivät sitten näitä tilan välineitä sekä suojavaatteita.
- Ilmoitetaan tilalla liikkuville oman tilan tautitilanteesta ja tilan ohjeita tulee noudattaa tautisuojauksessa.
- Ohjeista tilan omat lapset ja niiden kaverit. Helposti saatetaan vain piipahtaa navetan puolella omilla vaatteilla ja sehän joskus riittää.
- Tilavierailut kotimaassa ja ulkomailla. Kosketaan eläimiä, vaikka ei saisi, eikä välttämättä välitetä karanteeniajoista.
- Hankkeen yhteydessä voidaan jakaa myös eläinten käsittelyyn liittyvää materiaalia. Käsittely rakenteiden lisäksi käsittelytaidoilla on iso merkitys.



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus





Kiitos !

Yhteystiedot
Hertta Pirkkalainen
hertta@ett.fi

www.ett.fi/hankkeet

Maarit Kärki 040-8085540
maarit.karki@kpedu.fi

www.kpedu.fi/maatila



@Eläinten terveys ETT ry



@Elainten_terveysett



@Kpedu Kannus



@Kpedukannus ja @Kpedumaatila



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu